

บทที่ 2

เครื่องมือและการใช้เครื่องมือ

คำนำ

เครื่องมือเป็นอุปกรณ์สำคัญในการขยายพันธุ์พืช เครื่องมือที่พอเหมาะและอยู่ในสภาพที่พร้อมจะใช้งาน ช่วยให้การขยายพันธุ์พืชทำได้รวดเร็วและได้ผลดียิ่งขึ้น

โดยที่เครื่องมือที่ใช้ในการขยายพันธุ์พืชมีหลายอย่าง แต่เครื่องมือที่จะกล่าวต่อไปนี้เป็นเครื่องมือที่ใช้งานค่อนข้างกว้าง และเป็นเครื่องมือประจำตัว ได้แก่ กรรไกรตัดแต่งกิ่ง และมีดติดตามกิ่ง

ลักษณะที่ดีของกรรไกรตัดแต่งกิ่ง

- 1. มีขนาดกะทัดรัดพอเหมาะมือ** มีน้ำหนักค่อนข้างเบา สามารถใช้ตัดกิ่งได้ทั้งกิ่งเล็กและกิ่งค่อนข้างใหญ่
- 2. มีใบมีดแข็ง คม ใบไม่บิดเบี้ยวง่าย** เมื่อใช้ตัดกิ่งที่ค่อนข้างแข็ง
- 3. มีความคล่องตัวในการใช้งาน** สามารถจะปลดและเปิดที่ล็อกได้โดยใช้มือเดียว
- 4. มีส่วนประกอบไม่ซับซ้อน** สามารถจะถอดออกมาล้างและทำความสะอาดได้ไม่ยาก
- 5. มีอะไหล่จำหน่าย** สามารถที่จะเปลี่ยนบางชิ้นส่วนได้เมื่อเห็นว่าจำเป็น

ส่วนประกอบของกรรไกรตัดแต่งกิ่ง

1. ใบมีด เป็นส่วนที่ใช้ตัด ติดกับโครงกรรไกร บริเวณคมมีดมีลักษณะคล้ายคมสิ่ว คือด้านหน้าตรงและด้านหลังเอียง

2. คานรับ เป็นส่วนที่ใช้รับกิ่งหรือส่วนที่ต้องการจะตัด มีลักษณะเป็นคานเว้า ป้องกันสิ่งที่ต้องการตัดเลื่อนไถล

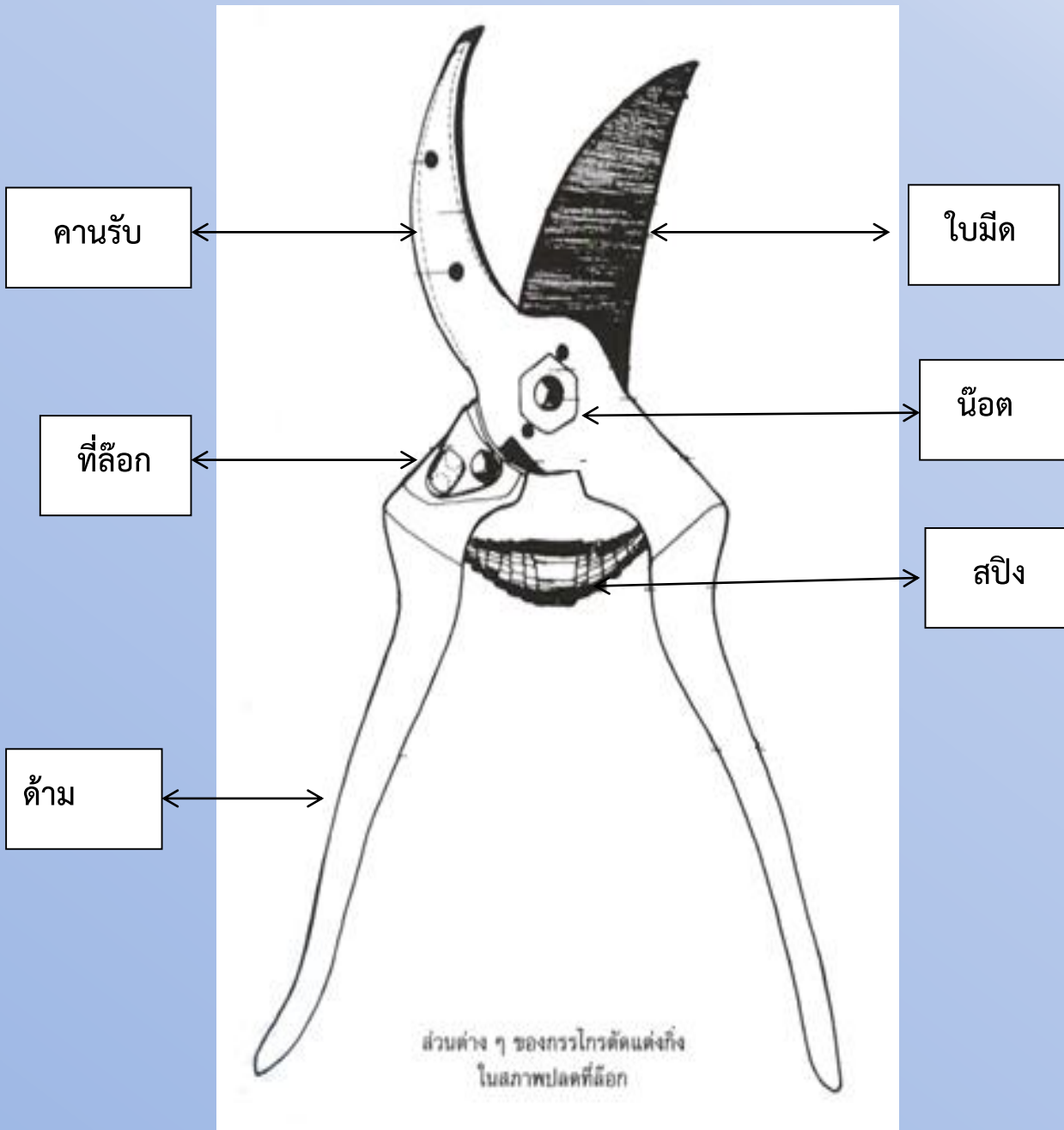
3. ที่ล็อก เป็นส่วนที่ใช้บังคับโครงกรรไกรมิให้แกว่ง แยกส่วนที่เป็นใบมีดกับคานรับออกจากกัน

4. สปีง เป็นส่วนที่ใช้ดัน โครงกรร โกร ให้ใบมีด และคานรับแยกออกจากกันเพื่อพร้อมที่จะตัด

5. น็อต เป็นตัวบังคับไม่ให้ตัวสกรูถอนออก ซึ่งจะทำให้ใบมีดและคานรับห่างจากกัน อันจะทำให้รอยตัดซ้ำหรือตัดไม่ได้

6. สกรู อยู่ทางด้านหลังตรงข้ามกับน็อตเป็นตัวปรับใบมีดกับคานรับให้ห่างกันพอเหมาะ

7. ด้าม เป็นส่วนที่มือถือ ปกติมักจะทำให้รูปร่างจับถนัดมือ

วิธีการใช้

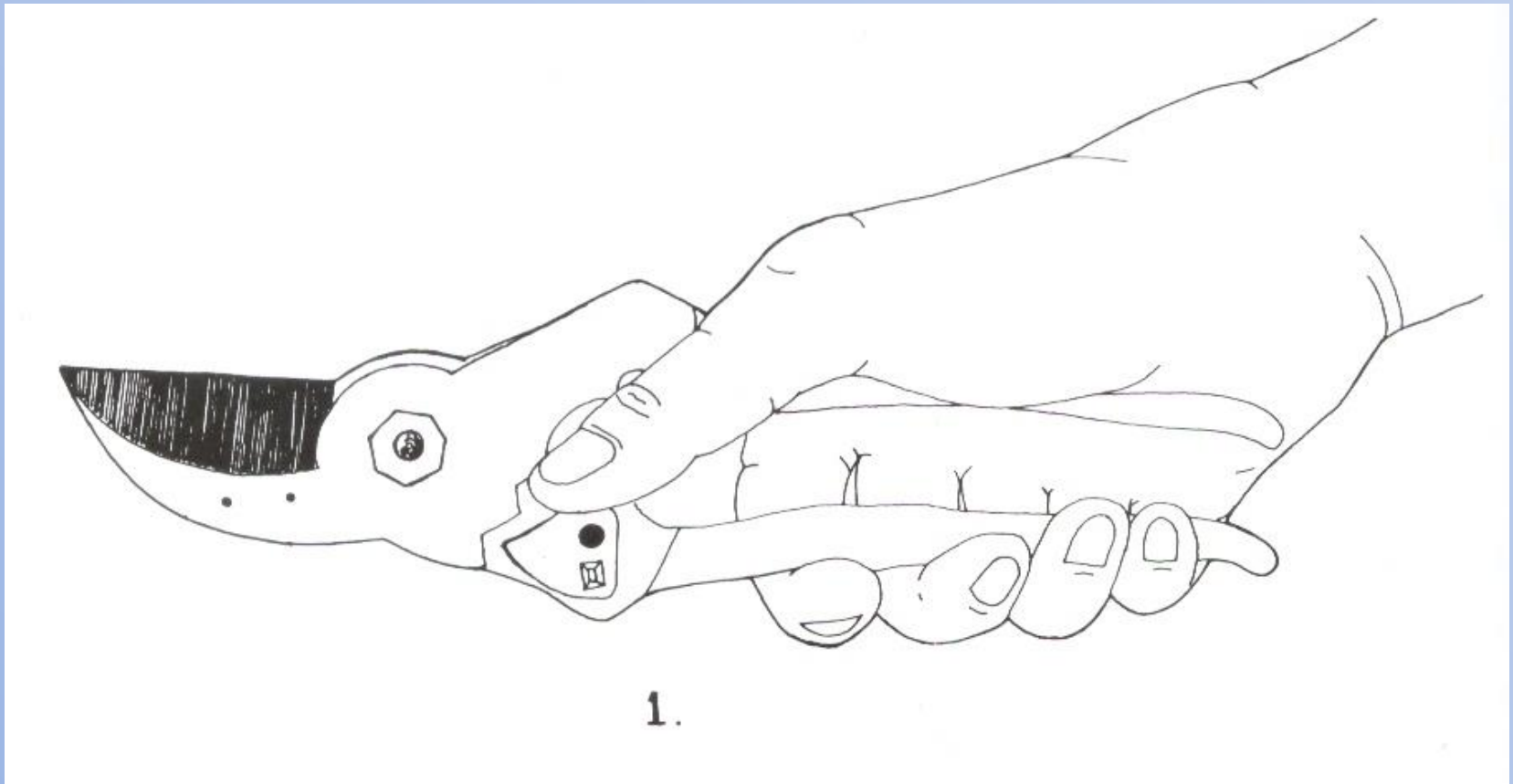

วิธีการใช้กรรไกรตัดแต่งกิ่ง ควรปฏิบัติดังนี้

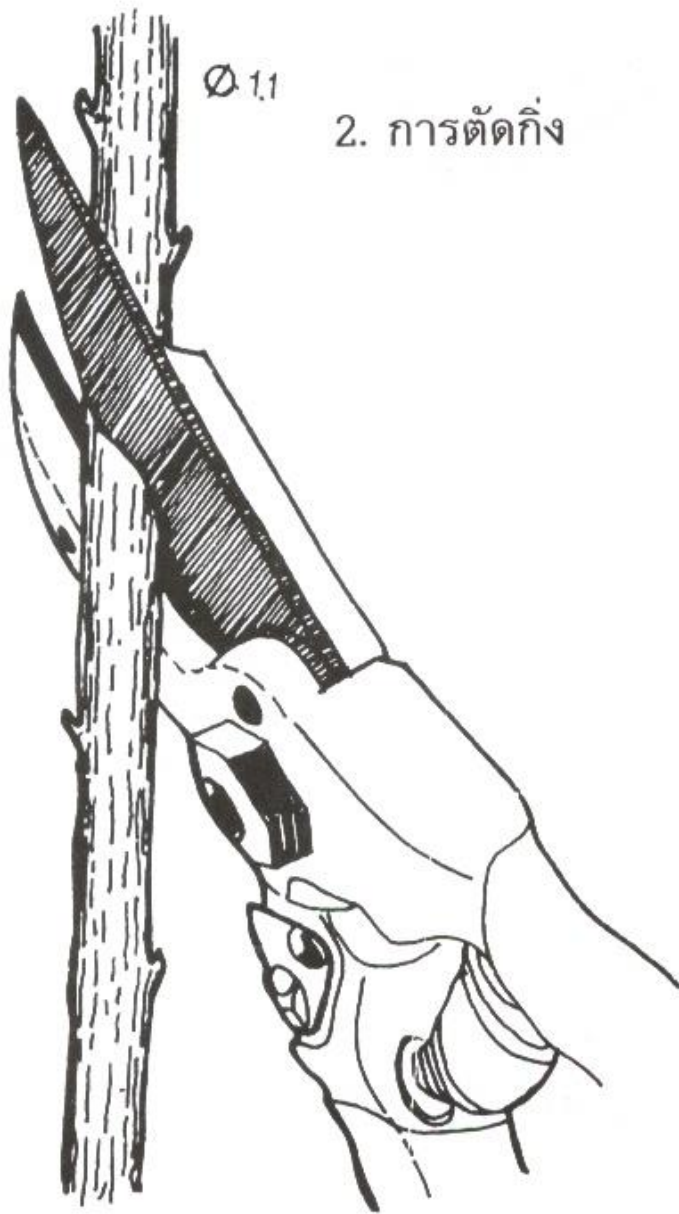
1. **ปลดที่ล็อก** ด้วยปลายนิ้วหัวแม่มือขวา
2. **จับกรรไกร** ให้ค่อนข้างไปทางด้านปลายด้ามกรรไกร
3. **ไม่ควรตัดกิ่ง** พืชที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางเกิน 0.5 นิ้ว สำหรับไม้เนื้อแข็ง และ 1 นิ้วสำหรับไม้เนื้ออ่อน
4. ควร**ตัดกิ่งด้วยกลางใบมีด**ของกรรไกร
5. **ตัดให้เฉียงกิ่ง** โดยให้กิ่งทำมุมกับกรรไกร $45-60^{\circ}$
6. เมื่อไม่ต้องการใช้ **ควรล็อกใบมีด**เข้าที่เดิม
7. หลังจากใช้งานแล้วควร**ทำความสะอาดทันที**

การใช้กรรไกร

1. การจับกรรไกร

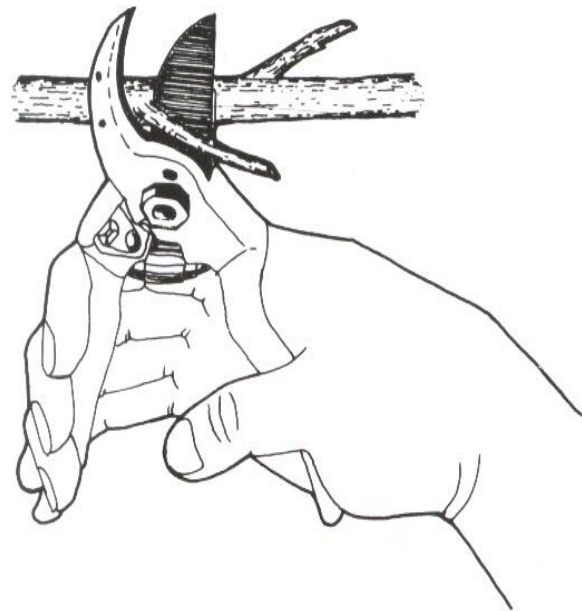
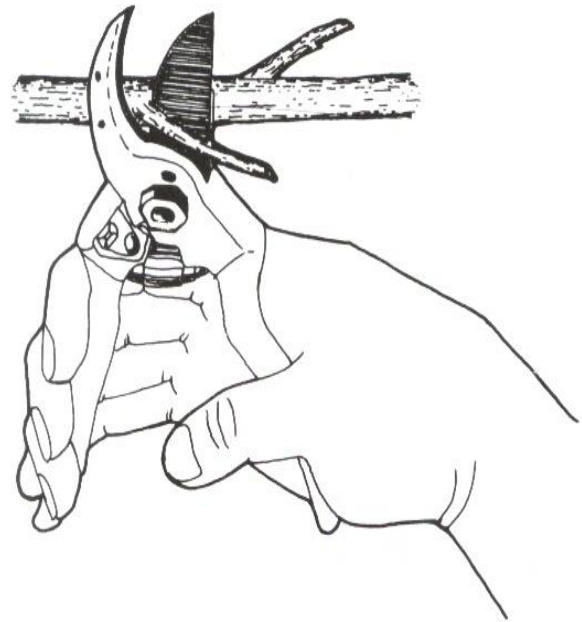

Ø 1.1

2. การตัดกิ่ง

2.

ข้อห้าม

เมื่อใช้งานเสร็จ**ไม่ควร**นำกรรไกรตัดกิ่งทิ้งไว้
แต่ให้ถือมาให้เรียบร้อย และไม่ควรวาง
กรรไกรทิ้งไว้บนพื้น เนื่องจากเป็น
เครื่องมือขนาดเล็กที่สังเกตเห็นยากอาจ
เป็นอันตรายต่อเด็กและสัตว์เลี้ยงได้

ไม่ควรเก็บกรรไกรไว้ในกระเป๋า
กางเกง กระโปรง หรือเสื้อเพราะอาจ
ทำให้เกิดอุบัติเหตุโดยไม่ตั้งใจ
แต่ควรใส่ซองหรือกระเป๋าคาดเอว
ขณะใช้งาน

การดูแลรักษากรรไกรตัดแต่งกิ่ง

1. หมั่นลับคมกรรไกรตัดกิ่งเป็นครั้งคราวเพื่อให้เครื่องมือพร้อมใช้งาน กรรไกรที่คมจะช่วยผ่อนแรงในการใช้งาน และสร้างความปลอดภัยได้อีกทางหนึ่ง

2. หลังใช้กรรไกรตัดกิ่งทุกครั้งควรล้าง หรือเช็ดทำความสะอาดเอาคราบสกปรก และคราบยางไม้ออกทันที วางผึ่งไว้ให้แห้ง จากนั้นฉีดสเปรย์หล่อลื่น หรือทาน้ำมัน ก่อนนำไปเก็บเพื่อป้องกันสนิม

การดูแลรักษากรรไกรตัดแต่งกิ่ง (ต่อ)

3. หากนำกรรไกร **ไปตัดต้นไม้ที่มีแมลงหรือโรค** ไม่ควรนำไปตัดกิ่งต้นอื่นต่อทันที แต่ให้ **นำมาล้างน้ำให้สะอาด** และ **เช็ดแอลกอฮอล์** ให้เรียบร้อย เพื่อป้องกันการระบาดไปยังต้นไม้อื่น ๆ ในสวน

4. เครื่องมือที่ทำจากโลหะไม่ว่าจะกรรไกรตัดกิ่ง กรรไกรตัดหญ้า เลื่อย จอบ เสียม **ควรทาน้ำมันเคลือบกันสนิมเป็นครั้งคราว** เพื่อยืดอายุการใช้งาน

การดูแลรักษากรรไกรตัดแต่งกิ่ง (ต่อ)

5. เมื่อใช้งานเสร็จไม่ควรอ้ากรรไกรตัดกิ่งทิ้งไว้ แต่ให้ล็อก
ให้เรียบร้อย และไม่ควรวางกรรไกรทิ้งไว้บนพื้น เนื่องจาก
เป็นเครื่องมือขนาดเล็กที่สังเกตเห็นยากอาจเป็นอันตรายต่อ
เด็กและสัตว์เลี้ยงได้

6. เตรียมผ้าผืนเล็กชุบน้ำมัน ใส่อุปกรณ์ล็อกไว้ในกล่อง
เครื่องมือสวน เมื่อใช้อุปกรณ์ต่างๆเสร็จ สามารถนำออกมาทา
เคลือบน้ำมันก่อนเก็บได้ทันที

การดูแลรักษากรรไกรตัดแต่งกิ่ง (ต่อ)

7. ลับใบมีดด้วยกระดาษทรายน้ำเบอร์ 1 โดยวางกระดาษทรายบนพื้นเรียบแล้วใบมีดทางด้านเอียงถูกับกระดาษทราย

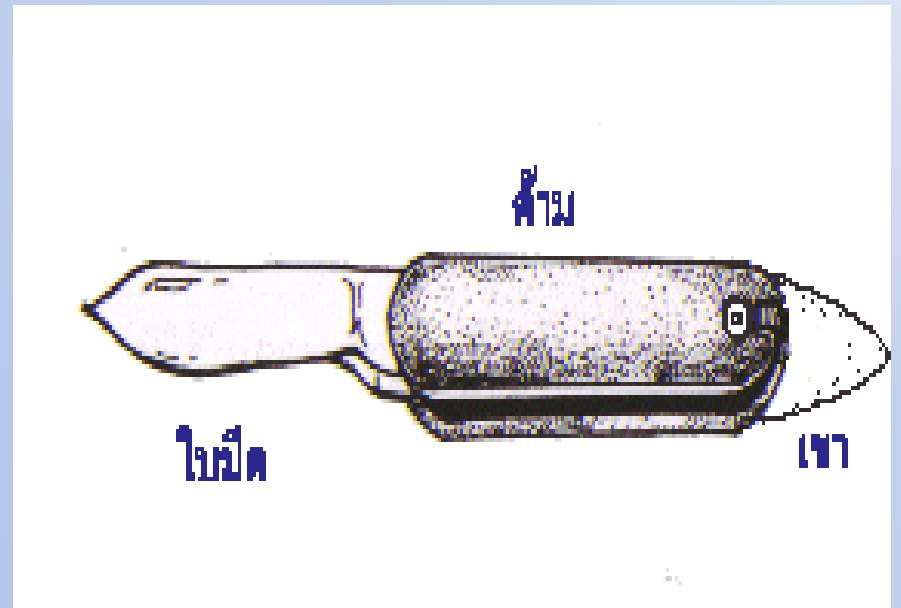

หลังใช้งานเสร็จทำความสะอาด
เอาคราบสกปรก และยางไม้
ออก

ลักษณะที่ดีของมิดติคตาต่อกิ่ง

1. เป็นแบบที่มีขนาดพอเหมาะสามารถใช้ติดตากิ่งที่มีขนาดเล็ก (Ø) ได้ หรือใช้ต่อกิ่งต้นต่อที่มีขนาดโต (Ø4) ได้
2. **ใบมิดคมทน** สามารถจะใช้งานได้นานๆ โดยไม่ต้องลับบ่อยครั้ง
3. มี**สปริงที่แข็งแรง** ไม่โยกคลอนเมื่อใช้งาน
4. **ตัวมิดและสปริงแข็งแรง** ไม่โยกคลอนเมื่อใช้งาน
6. ตัวมิดและสปริง**ไม่เป็นสนิมและหักเปราะง่าย**
7. มีส่วนประกอบที่จะใช้งานครบถ้วน

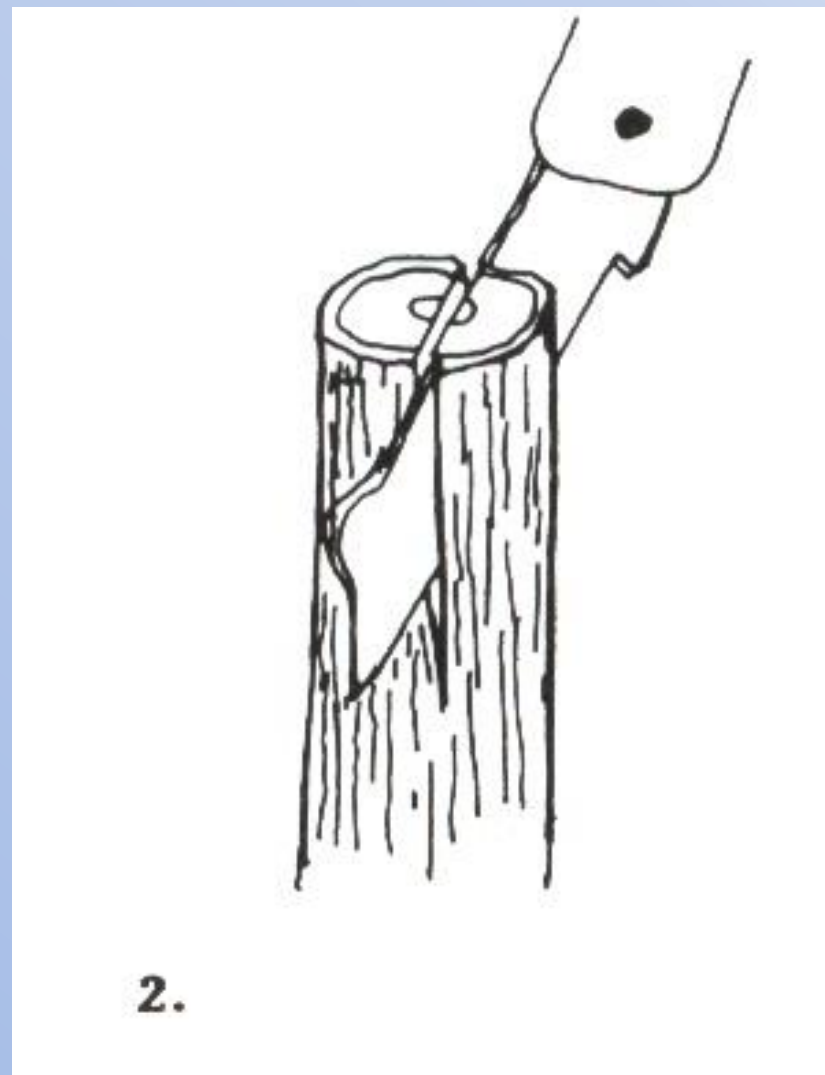
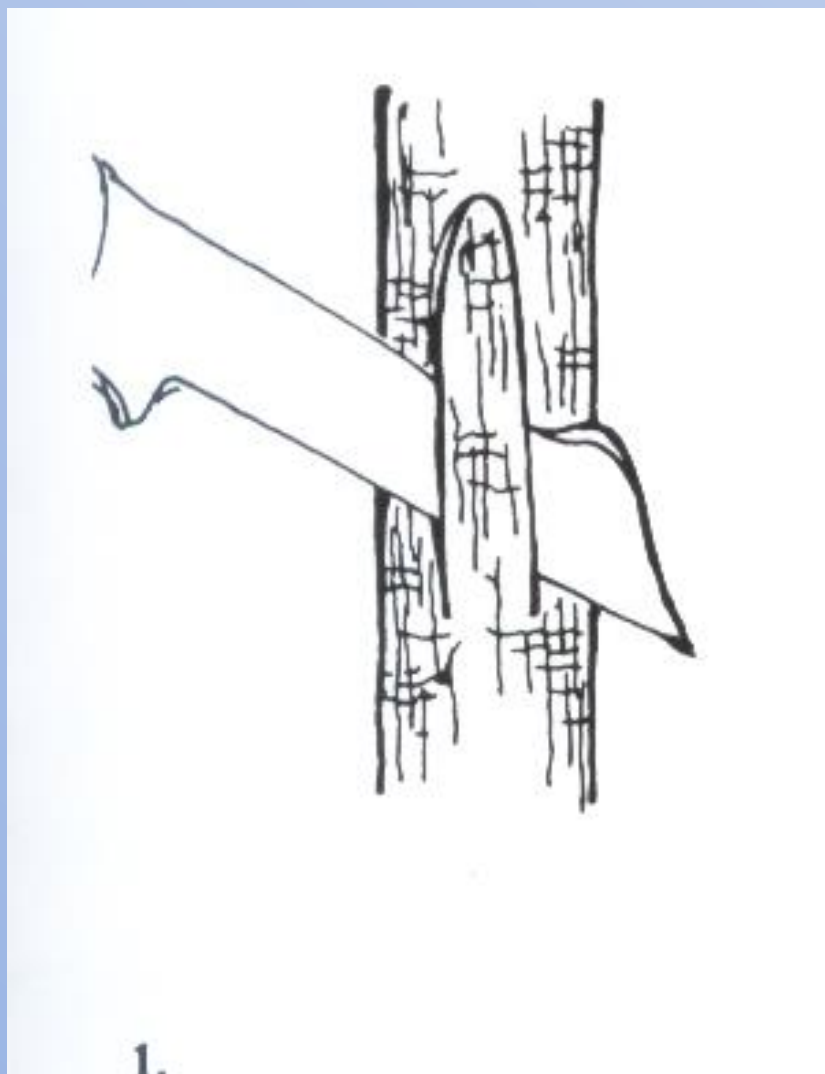

วิธีการใช้มีดติดตามตอกิ่ง

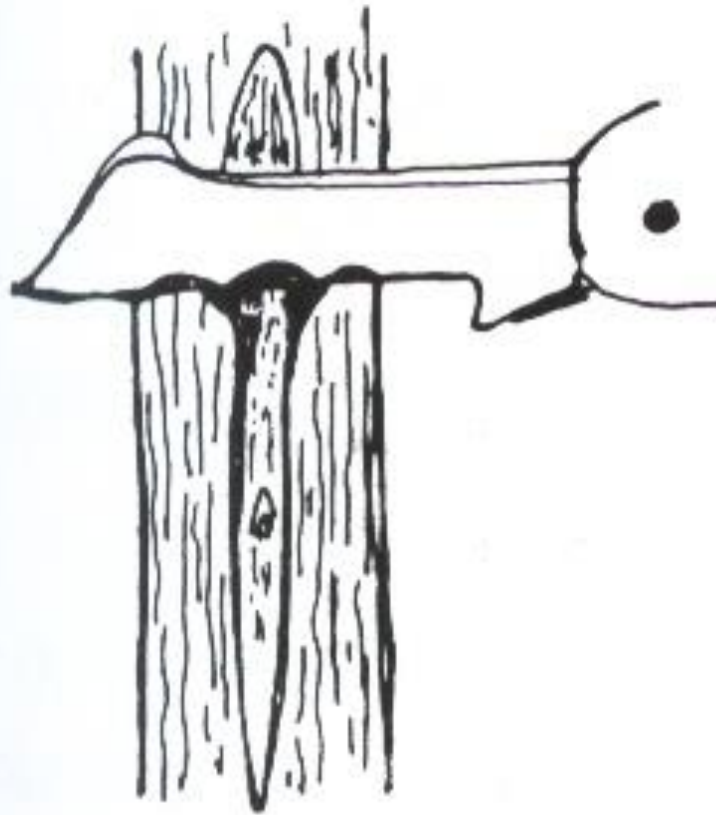
1. ควรจะใช้กับงานติดตาม ต่อกิ่งและทาบกิ่งเท่านั้น
ซึ่งงานดังกล่าวต้องการคมมีดที่คมพอ มิฉะนั้นจะทำให้
เนื้อไม้ไม่เรียบและเซลล์เนื้อไม้ชำรุด

2. กรณีที่กิ่งมีขนาดโตควรใช้กรรไกรช่วยตัดช่วย
ให้การเนื้อไม้ได้ง่ายขึ้น และหากจำเป็นก็ต้องทยอย
เนื้อ

การใช้มีดติดตา

1. การใช้คมมีด

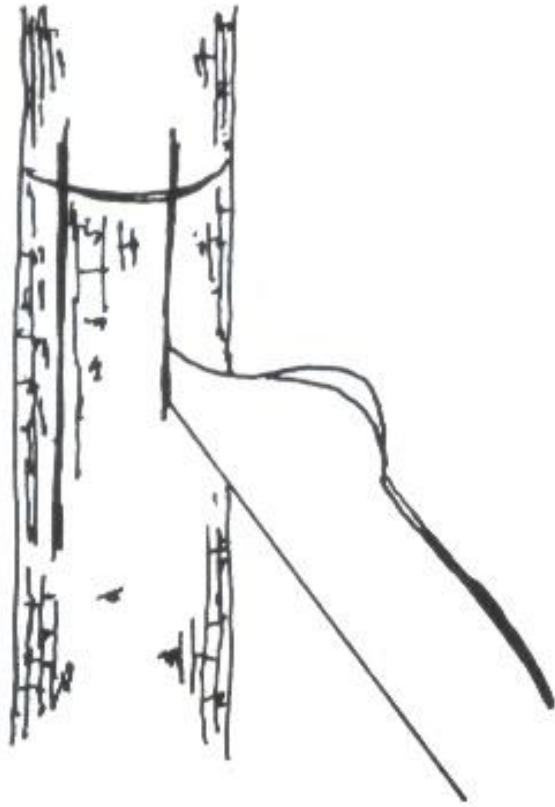

3.

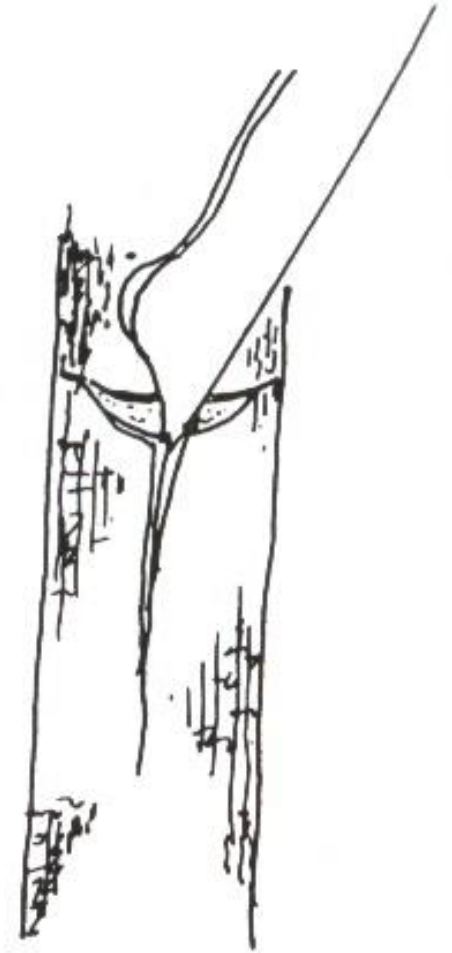

4.

2. การใช้ปลายมืด

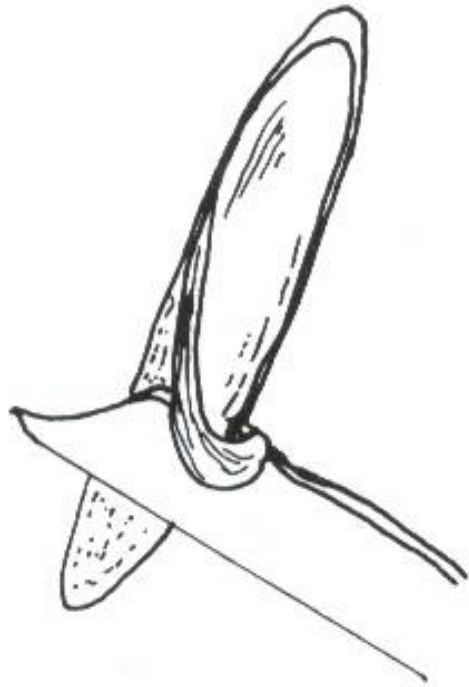

1.

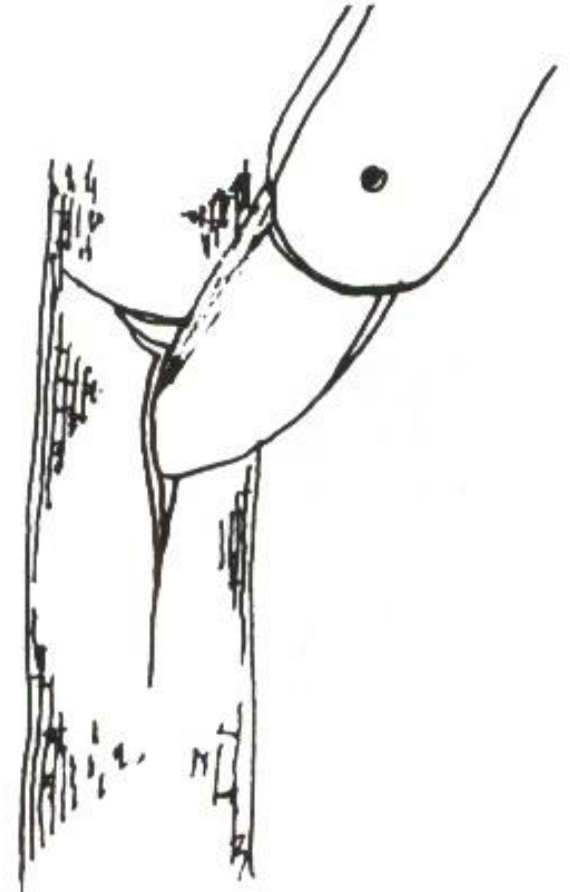
2.

3. การใช้โหนกสันมิด

1.

4. การใช้เข่าปลายด้านมิด

1.

การดูแลรักษามีดติดตาต่อกิ่ง

1. การรักษาคมมีด แม้ว่ามีดติดตาจะอยู่ในสภาพที่คมพอ แต่เมื่อใช้ไปนานๆ ก็อาจสึกกร่อนและคมที่มากขึ้น จำเป็นจะต้องลับให้คมอยู่เสมอ การลับมีดติดตาควรปฏิบัติดังนี้

- ลับมีดด้วย**หินอ่อน**
- **ลับด้านเดียว** โดยเฉพาะด้านเอียง
- วาง**ใบมีดเอียงทำมุม 20°** กับหิน
- ลับให้**เต็มหน้ามีด** (ความยาวของใบมีด)
- **หยดน้ำล้างหินบ่อยๆ ขณะลับ**
- ตรวจสอบให้**คมมีดคมตลอดหน้ามีด** (โกนขนที่หลังมือได้)

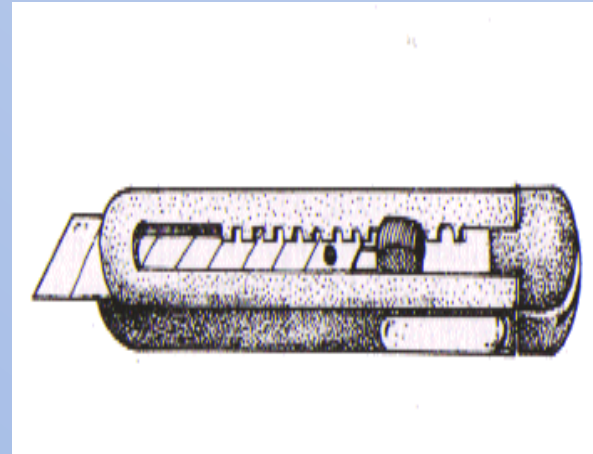
2. การรักษาตัวมิด

ส่วนใหญ่ได้แก่ การรักษาสปริงบั้งกับมิด โดย**หยอดน้ำมัน** บริเวณที่เป็น**คานบั้งกับ** และ**ตัวสปริง**ให้มีการอ่อนตัวและลื่นพอ เพราะจะช่วยให้กางใบมิดและพับเก็บได้ง่าย อีกทั้งช่วยให้ตัวสปริงไม่หักง่าย

นอกจากนี้ต้อง**ระวังไม่ให้ตัวมิดตกบ่อยๆ** ซึ่งจะทำให้หมุดทองเหลืองหลุดและค้ำมิดแยกจากกันได้

3. การรักษาเขา จะต้องรักษาให้อยู่ในสภาพที่ลื่นและเป็นสัน บาง ระวังอย่าให้มิดตกหรือหล่น เพราะจะทำให้ปลายเขาหักหรือชำรุดใช้การไม่ได้ **ควรขัดปลายเขาให้พอเหมาะด้วยกระดาษทราย และทำให้ลื่น** โดยถูกับใบตองเสมอๆ

อุปกรณ์อื่นๆ ในการใช้แทน

จบการนำเสนอ